

Niels Nymann Eriksens prædiken 13. søndag efter trinitatis

Taler

Niels Nymann Eriksen
Sogne- og indvandrerpræst

Dato

6. september 2009

Sted

Apostelkirken, Vesterbro

Omstændigheder**Prædikentekst**

Matthæusevangeliet kapitel 20, vers 20-28

- 1 Hvis vi følger de tre personer i dagens lignelse, præsten, levitten og samaritaneren, på deres vandring fra Jerusalem til Jeriko og stiller os selv det spørgsmål: Hvor skilles deres veje? – så ender vi ved et bestemt ord i dagens tekst, nemlig ordet: Medynk. De går alle tre den samme vej, der ser alle den
- 5 halvdøde mand ligge ved vejen. Om præsten og levitten står der at de så ham og gik forbi, men om samaritaneren læser vi at han fik medynk med ham da han så ham. Og alt det efterfølgende han gør, hans barmhjertighedshandlinger, er udtryk for at han handlede på denne medynk.

- 10 At få medynk eller at føle medlidenhed, det er at erfare en forbundethed med et lidende menneske på vores vej, at føle et ekko at et andet menneskes smerte i vores eget liv. Det er en alment menneskelig følelse, ja der er endog nogle der vil mene at nogle dyr har evnen til at føle empati for andre dyr. Der kan let være noget nedladende i følelsen af medynk. Der er ingen af os der ønsker at være
- 15 ynkelige eller ynkværdige. Når vi siger at nogen er ynkelig mener vi næsten det samme som at nogen er foragtelig. En ynkelig person har ikke krav på respekt og anerkendelse, men kan højst få os til at få ondt af den stakkel. Det er ikke rart at blive ynket, for vi vil gerne møde mennesker i øjenhøjde, i gensidig respekt, snarere end at skulle blive genstand for deres medlidenhed. Når et barn har slået
- 20 sig løber det hen til sin mor og det bliver trøstet ved at moren siger nogle medlidende ord, men når et voksent menneske er blevet såret, hvor går man så hen? Hvor finder vi så den næste, som kan lide med og dermed bryde ensomheden uden at vi fratages vores værdighed? Når vi stiller disse spørgsmål går det op for os at ordet medynk har ganske særlig betydning i Jesu mund og at
- 25 det er fra ham og i ham og gennem ham at vi lærer den dybere betydning af dette ord at kende.

Men lad os først betragte præsten og levitten, som så og gik forbi. Hvad var det som hindrede dem i at standse op og få medynk? Hvis jeg skal prøve at sætte mig
30 i deres situation forestiller jeg mig at det har været uopmærksomhed og frygt, som har fået dem til at passere forbi den halvdøde mand på deres vej. Med uopmærksomhed mener jeg den manglende evne til at kunne fornemme sit medmenneske fordi man er så optaget af den vej man selv går på; eller sagt med andre ord den manglende evne til at være til stede i nuet fordi man i tankerne
35 foregriber fremtiden. Vi skal lægge mærke til at dette her sker på vejen mellem Jerusalem og Jeriko. Når man er på vej et sted hen har man ofte en tendens til ikke helt at være til stede. Vejen er jo bare et middel til at komme et andet sted hen. Vi havde en udstilling af fotografier her fra Vesterbro under titlen: Vandringer. Tanken var at skildre de små daglige gåture vi gør som en slags
40 pilgrimsvandringer, men samtidigt afslørede billederne hvor ofte vi ikke rigtig er til stede der hvor vi færdes. Det er præcis sådan det er! Hvor har vi tit svært ved at fornemme menneskene omkring os fordi vi er på vej et andet sted hen. I fredags gjorde jeg en undtagelse, måske fordi jeg gik med den her tekst i tankerne. Jeg var på vej gennem tunnellen der forbinder sporene på
45 Hovedbanen. Der sad fire menneske og var ved at gøre klar til at ryge noget heroin eller hvad det var. De lagde mærke til at jeg stod der og spurgte hvem jeg var. Jeg er præst sagde jeg. Og så var der en af dem der så op på mig for sagde: Ja, når man først er begyndt på det her så holder man ikke op igen. Ved du hvorfor vi sidder her? Fordi vi ikke havde nogen ordentlig mor og far. Og så begyndte de
50 at fortælle om opvækst. Og mens der fortalte begyndte de at ryge. Og der var ikke så meget jeg kunne gøre andet end at sende en lille bøn op om at Jesus, deres og vores næste snart ville komme forbi og se til disse stakkels forslåede mennesker. Men det som også slog mig var hvor ofte jeg var gået forbi og havde set noget lignende på det sted uden at havet standset op ligesom givet
55 medlidenhed lov til at vokse og blive til en stille bøn.

Den anden nærliggende grund til præsten og levitten gik forbi er frygt. De har overvejet om ikke det hele var en fælde og røverne ville overfalde dem så snart de gik hen til den sårede mand. Eller måske har de bare frygtet hvad det ville bringe
60 med sig hvis de involverede sig i denne sag. De skulle jo nødigt blandes ind i en bandekrig eller blive beskyldt for at hjælpe folk som var kriminelle. Eller tanken om hvor meget tid og hvor mange ressourcer det kunne koste hvis de først standsede op for at hjælpe. Hvis man har sagt a må man også sige b. Og hvis man først standser op ved et menneske der er alvorligt såret, kan der komme til at gå

rigtig langt tid inden man kommer videre på sin egen vej. For mit eget vedkommende må jeg indrømme at det der kan få mig til at gå forbi når jeg fx har set et barn blive mobbet af andre børn på gaden, det er frygten for at blive til grin, fordi det fx viser sig at man har misforstået situationen. Frygten får os til at vægte vores egen sikkerhed, velfærd eller status frem for vores medmenneskes
70 nød. Og alle disse frygtsdikterede tanker er jo sådan set fornuftige nok. Og alligevel kommer vi ikke uden om at i det øjeblik præsten og levitten tog skridtet forbi den sårede mand, så havde de svigtet, de havde svigtet et menneske på deres vej, og de havde svigtet deres egen bestemmelse som medmennesker. I 1.
75 Joh står der at den fuldendte kærlighed fordriver frygten. Fornuften kan ikke overvinde frygten; tværtimod den kan meget let tages til fange af den, så at vi bliver nogle meget forsigtige og forsagte størrelser, men kærligheden kan gøre det. Læg mærke til den frygtløshed hvormed Jesus kom sit medmenneske i møde. Han er ikke bange for at stille sig ved ægteskabsbryderens side, selv om
80 folk omkring ham allerede har sten i hænderne. Han er ikke bange for at røre ved den spedalske. Han er ikke bange for at pådrage sig jøderne vrede ved at helbrede om sabbatten.

Og her kommer vi så til det som er pointen. Hvis vores medlidenhed skal kunne sætte andre mennesker fri og ikke bare binde dem til os, så må den være båret af
85 Kristi kærlighed. At være medlidende er at lide med Kristus. Hans store værk er at gå medlidenhedens vej til ende uden tanke på sin egen overlevelse. Han er den barmhjertige samaritaner som lod sig standse af vores nød og som gik ind i den og bar den. At vise medlidenhed i troens forstand er derfor at lide med Kristus.
90 Det er i ham at kærligheden fuldendes og fordriver frygten i os. I epistelteksten fra Galaterbrevet taler Paulus med betydningsfuld anelse om denne forening med Kristus: ”Jeg er korsfæstet med Kristus,” skriver han. ”Jeg lever ikke mere selv, men Kristus lever i mig.” Det er her medlidenhed finder sin dybeste betydning, når den umiddelbare følelse af medynk fører os til Kristus for at vi
95 kan møde vores med menneske med hans kærlighed.

I fredags havde vi her i kirken et meget gribende teaterstykke om bombardementet af den franske skole marts 1945. Efter forestillingen faldt jeg i snak med en mand som viste sig at være kulturchef i Falck, og som havde været
100 meget optaget af forestillingen set fra redningsmandskabets synsvinkel. Han fortalte at en falckredder i virkeligheden har en dobbelt funktion når han skal hjælpe et menneske i en katastrofesituation. Dels er der selve redningsarbejdet, men derudover har falckmanden den funktion, at han overtager den nødstedtes

105 angst. Så snart han viser sig, vil det menneske som sidder fast et sted ligesom
lægge noget af sin angst over på ham. Og så sker der det at når disse redningsfolk
har været ude på en del missioner begynder der at kunne mærke angsten i sig.
Den angst som er blevet overført fra de mennesker der har skullet redde. Og så
110 har de brug for at finde et andet sted hvor de kan gøre af den. Det er vel i
grunden også sådan det er med alt åndeligt og kristeligt hjælpearbejde. Vi går ud
og øver os i at standse op og få medynk og at handle på den, men når vi har gjort
det så må vi finde hen til ham som har båret al verdens lidelse og ligesom lægge
det fra os over til ham. De mennesker som Jesus lægger på vores vej må vi lægge
tilbage til ham for at vi ikke skal tynges ned af den lidelse vi møder på vores vej.
115 Og det må vi gøre i troen på at han kan bære det, ja at han har båret det. Og
således må vore liv blive en stadig vandren frem og tilbage mellem Kristus og
vort medmenneske.

Det er denne bevægelse som kommer til udtryk i den næste salme vi skal synge,
120 Svein Ellingsens ”Nogen må våge i verdens nat.” De første to vers skildre en
verden hvor der er behov for at der er nogen der våger, viser sig som den svages
bror, bærer en andens nød og kæmper for andres ret. Og det tredje vers
forkyndes det så at det er Herren som våger i verdens nat og som bor i mørket.
Og hermed banes vejen for at også vi kan gå ud og bære med og våge med
125 Kristus i verdens nat.

*Lov og tak og evig ære være dig vor Gud, F, S og HÅ, du som var og er og bliver en
sand treenig Gud, højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed.*

130

Herre vi beder dig om at drage os mere ind i din kærlighed så at vi ikke lever i
frygt, men glad og tillidsfuldt kan tjene hinanden. Vi beder om at du mere og
mere må leve i os, så at det ikke længere er os der lever men dig gennem os.

Amen

135

Kilde

Manuskript tilsendt af taler

Kildetype

Digitalt manuskript

140

Tags

13. søndag efter trinitatis, Første tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/niels-nymann-eriksens-praediken-13-sondag-efter-trinitatis>

145

150

155

160

165

170

175

180